

В'ячеслав Чорновіл: нарис портрета політика

Друга книга Василя Деревінського про В. Чорновола під назвою: "В'ячеслав Чорновіл: нарис портрета політика" вийшла друком у тернопільському видавництві "Джура".

Українська історія немислима без масштабних особистостей, які були творцями, виразниками і уособленням свого народу. Чимало з них контроверсійно оцінювалися сучасниками, проте їхнє життя та діяльність є неабияким доповненням до наших знань про минувшину, що дає можливість краще зрозуміти історичні події. Тому не випадково Василь Деревінський видав уже другу монографію про одну із знакових постатей новітньої історії України — В'ячеслава Чорновола.

Робота автора із відтворення в книзі особистості цього видатного українця заслуговує на особливу увагу, оскільки це перша такого роду праця, в якій ретельно розкривається багатогранна і плідна громадсько-політична діяльність В. Чорновола. Необхідно наголосити, що на сьогодні його суспільно-політична спадщина не втратила своєї актуальності. Ідеї цього політичного і громадського діяча і надалі можуть бути дієвим підґрунтям в ході розбудови Української держави, здійснення її внутрішньої та зовнішньої політики, формуванні державної ідеології та вихованні почуття національної гідності у наших співвітчизників.

У книзі В. Деревінського змістовно розкриваються різні періоди життєвого шляху В'ячеслава Максимовича на тлі історичних подій другої половини ХХ ст. Починається змалювання портрета В. Чорновола з особливостей його ідейного формування. Від юнака, який щиро вірив у комуністичні ідолами, до людини, котра усвідомила облудність радянських міфів, стала на шлях боротьби зі сваволею тоталітарної системи. Показано, що ще із студентської лави у нього формувалася непохитність у відстоюванні власних поглядів, невідступність від своїх переконань. Тож уже напочатку 1960-х років довелося зазнати перших репресій. Як йдеться в книзі, В. Чорновіл був серед перших, хто відкрито виступив проти чергових широкомасштабних репресій радянської влади проти української інтелігенції в середині 1960-х років. Гідно витримав тиск репресивних органів, незважаючи на перший арешт, втрату роботи, ув'язнення. Надалі залишався серед тих, хто організовував акції протесту, підготував докладні книги про те, як влада розправлялася з інтелігенцією, кого саме і за що було засуджено під час першого "великого покошу". В монографії В. Деревінського зауважено, що ці праці В. Чорновола, як і створений ним перший український

самвидавчий журнал "Український вісник", спричинили переоцінку уявлень про події, що відбувалися серед громадськості як в Україні, так і далеко поза її межами.

Сторінки книги розповідають і про важкі, майже тринадцятирічні, роки поневіряння В'ячеслава Максимовича в сибірських таборах. Перебуваючи за тисячі кілометрів від рідної України, В. Чорновіл продовжував вести боротьбу за належне ставлення до себе та інших політичних в'язнів з боку таборових охоронців, гуртував і надихав інших, домагався міжнародного розголосу про радянські репресії. Тож за таку діяльність у зоні В. Чорновола називали "зеківським генералом".

Присвятив В. Деревінський значну увагу і висвітленню діяльності В. Чорновола після повернення в Україну із ув'язнення і заслання. Цей період його життя, зазначає автор, був одним із найактивніших і найнапруженіших. З середини 1980-х і до кінця 1990-х років В'ячеслав Максимович пройшов шлях від переслідуваного владою "зека" до представника і виразника волі громадян, депутата Українського парламенту, кандидата в Президенти України. Як йдеться в книзі, ця його дорога не була безхмарною, безпомилковою, однак завдяки рішучості, наполегливості політика, навіть безкомпромісності В. Чорновіл став діячем загальноукраїнського масштабу.

Привертають увагу читачів й матеріали про В. Чорновола, які друкувалися в одному з найавторитетніших журналів української діаспори — "Визвольному шляху". Цінність цього розділу полягає у тому, що на основі викладеного можна прослідкувати, яка інформація про цього в'язня сумління — одного з найяскравіших представників шістдесятників — потрапляла у вільний світ із-за меж "залізної завіси".

Важливим є також уміщений блок документів як самого В. Чорновола, так і про нього. Завдяки документам книга змістовніша і переконливіша, бо судження автора підсилюються наявними першоджерелами.

Монографія є гідним шануванням Великої Людини, сімдесятип'ятиріччя якої будемо відзначати у грудні наступного, 2012 року.

Сергій Галай

Надійшла в редакцію 4 жовтня 2011 року